

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

1ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνεδρίασε στις 27 Ιουνίου 2023 με την εξής σύνθεση: Ιωάννης-Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Πρόεδρος, Αικατερίνη Ζερβού, Μέλος, και Αθηνά Μπουζιούρη, Μέλος - Εισηγήτρια.

-Για να εξετάσει την προδικαστική προσφυγή με ημερομηνία 19/5/2023 και Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ 735/19-5-2023 της ένωσης οικονομικών φορέων «...» που εδρεύει στην ..., οδός ..., και εκπροσωπείται νόμιμα.

-Κατά του ... (...), όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

=====

Με την προδικαστική προσφυγή, στην οποία σωρεύει και αίτημα αναστολής της προόδου της διαγωνιστικής διαδικασίας, η προσφεύγουσα ζητά να ακυρωθεί η Διακήρυξη της αναθέτουσας αρχής με αριθμό .../2023.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής καταβλήθηκε το νόμιμο, κατά τα άρθρα 363 ν. 4412/2016 και 5 πδ 39/2017, παράβολο ποσού 2.966,04 ευρώ, όπως αυτό υπολογίζεται βάσει της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης ποσού 593.208,00 ευρώ χωρίς ΦΠΑ (κωδικός ηλεκτρονικού παραβόλου: ...).

2. Με την προσβαλλόμενη Διακήρυξη της αναθέτουσας αρχής προκηρύχθηκε ανοικτός διεθνής ηλεκτρονικός διαγωνισμός για την ανάδειξη αναδόχου της σύμβασης παροχής υπηρεσιών με αντικείμενο την «...» (CPV: ...) εκτιμώμενης αξίας 593.208,00 ευρώ χωρίς ΦΠΑ. Ως κριτήριο ανάθεσης ορίστηκε αυτό της πλέον συμφέρουσας οικονομικής προσφοράς βάσει τιμής. Ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίστηκε η 31η/5/2023. Προκήρυξη της σύμβασης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση

στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 20/04/2023. Η Διακήρυξη αναρτήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 25/4/2023 (ΑΔΑΜ: ...).

3. Η προσφεύγουσα ασκεί την προδικαστική προσφυγή κατ' αρχήν με έννομο συμφέρον, καθόσον επικαλείται ότι, παρά το γεγονός ότι η ίδια δραστηριοποιείται επαγγελματικά στην αγορά που αφορά ο προκείμενος διαγωνισμός και ενδιαφέρεται να συμμετάσχει σε αυτόν, η συμμετοχή της εμποδίζεται εξαιτίας των πληττόμενων όρων.

4. Η αναθέτουσα αρχή ανάρτησε την προδικαστική προσφυγή στην αρχική σελίδα του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στις 22/5/2023 και υπέβαλε τις απόψεις της επ' αυτής στις 7/6/2023 διά της «Επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ επικαλούμενη την τεχνική αδυναμία λειτουργίας του συστήματος που βεβαιώνεται με το 27099ΕΞ2023/6-6-2023 έγγραφο της αρμόδιας Διεύθυνσης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

5. Όπως έχει κριθεί (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 106/2021, 189/2015, 124/2015, 354/2014 κ.ά.), η αναθέτουσα αρχή είναι κατ' αρχήν ελεύθερη να διαμορφώνει κατά την κρίση της τους όρους της διακήρυξης για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθορίζοντας τις τεχνικές προδιαγραφές και τις ανάγκες της από ποσοτική και ποιοτική άποψη. Και ναι μεν, όπως έχει κριθεί, η Διακήρυξη, ως κανονιστική πράξη, δεν απαιτείται να φέρει αιτιολογία (ΣτΕ 434/2021, 1463/2015), αλλά η επιλογή κατ' ενάσκηση της διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής των όρων υποβολής προσφορών, είναι αιτιολογητέα, προκειμένου να καθίσταται εφικτός ο έλεγχος της νόμιμης άσκησης της διακριτικής ευχέρειας και της τήρησης των άκρων ορίων αυτής (πρβλ. ΟΛΣΤΕ 721/1969). Στην περίπτωση δε αμφισβήτησης των κανονιστικών όρων Διακήρυξης ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ, ενόψει του ότι η κανονιστικού χαρακτήρα Διακήρυξη δεν φέρει υποχρεωτικά αιτιολογία, η επιλογή των πληττόμενων απαιτήσεων, μπορεί να παρατίθεται με τις απόψεις της αναθέτουσας αρχής (πρβλ. ΔΕφΠειρ 44/2018) ή/και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου.

6. Περαιτέρω, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 360 ν. 4412/2016, προκειμένου να θεωρηθεί ότι ο προσφεύγων βάλλει κατά όρου της Διακήρυξης με έννομο συμφέρον, αυτός θα πρέπει να επικαλεστεί άμεση βλάβη προκαλούμενη από τον πληττόμενο όρο, ο οποίος παραβιάζει τους κανόνες που αφορούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής στον διαγωνισμό, τη διαδικασία επιλογής του αναδόχου ή τα εφαρμοστέα για την ανάδειξή του

κριτήρια, σε σημείο που να αποκλείει ή να καθιστά ουσιωδώς δυσχερή την (λυσίτελή) συμμετοχή του στον διαγωνισμό (βλ. ΕΑ ΣτΕ 352/2018, 86/2018 κ.ά.).

7. Συνεπώς, ως επίκληση βλάβης, υπό την έννοια αυτή, νοείται όχι η απλή επίκληση παρανομίας ή η κατά γενικό τρόπο προβολή παράβασης διαφόρων διατάξεων οποιουδήποτε επιπέδου, αλλά η επίκληση και ανάδειξη των συγκεκριμένων και επαρκώς εξειδικευμένων στοιχείων, τα οποία αφορούν στην νομική ή πραγματική κατάσταση του συγκεκριμένου συμμετέχοντος και εξαιτίας των οποίων, αποκλείεται ή καθίσταται υπερβολικά δυσχερής η συμμετοχή του στον διαγωνισμό ή προδιαγράφεται (άμεσα ή έμμεσα) σε βάρος του το αποτέλεσμα του λόγω αδυναμίας του να εκπληρώσει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 146-148/2016 Ολ., 1140, 1137, 977/2010, 1149, 1102-3, 1046-7/2009, 14/2006 κ.α.). Η κατά τα ανωτέρω επίκληση βλάβης προς θεμελίωση του εννόμου συμφέροντος για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά διακήρυξης απαιτείται τόσο κατά την προβολή λόγων που πλήττουν την εν γένει νομιμότητά της όσο και κατά την προβολή λόγων που στρέφονται κατά συγκεκριμένων όρων αυτής (βλ. Ε.Α. 352/2018, 86/2018).

8. Στην προκείμενη περίπτωση, με τον μόνο λόγο της προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει ότι ο προϋπολογισμός της Διακήρυξης δεν επαρκεί για την κάλυψη του νόμιμου εργατικού κόστους εκτέλεσης της σύμβασης και, πολύ περισσότερο, δεν επαρκεί για την κάλυψη της συνολικής δαπάνης εκτέλεσης της σύμβασης συμπεριλαμβανομένου του διοικητικού κόστους, των νόμιμων κρατήσεων και του εύλογου κέρδους του αναδόχου. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα, αφού παραθέτει στην προσφυγή της τις ισχύουσες, κατά τους ισχυρισμούς της, διατάξεις της εργατικής και κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας, προβαίνει σε υπολογισμό του ελάχιστου εργατικού κόστους για την εκτέλεση της σύμβασης. Με τον τρόπο αυτόν, η προσφεύγουσα υπολογίζει το ετήσιο εργατικό κόστος στο ποσό των 618.052,37 ευρώ, το οποίο υπερβαίνει την ετήσια εκτιμώμενη αξία της Διακήρυξης που ανέρχεται σε 593.208,00 ευρώ. Κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, εξαιτίας της ανεπάρκειας του προϋπολογισμού της σύμβασης για την κάλυψη ακόμα και του νόμιμου εργατικού κόστους εμποδίζεται να υποβάλει παραδεκτή προσφορά στον διαγωνισμό τηρώντας,

όπως υποχρεούται, τις εφαρμοστέες διατάξεις της εργατικής και κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας και τους όρους της Διακήρυξης.

9. Η αναθέτουσα αρχή αντιτάσσει στα παραπάνω με τις απόψεις της τα εξής: *«Εν προκειμένω και σύμφωνα με την διάταξη του άρθρ. 18 ν. 4412/2015 οι όροι του επίμαχου διαγωνισμού διατυπώθηκαν κατά τρόπο, τελώντας σε συνάρτηση με τις πραγματικές ανάγκες της Υπηρεσίας, δίχως αυτοί (οι όροι) να θεωρείται ότι πλήττουν τον ανταγωνισμό, περιορίζοντας τον κύκλο των υποψήφιων οικονομικών φορέων. Άλλωστε, αν πράγματι συνέτρεχε η επικαλούμενη από την προσφεύγουσα Εταιρεία πλημμέλεια, αυτή, εξ αντικειμένου, ως εκ της νομοθετικής προβλέψεως, των ελαχίστων αμοιβών, μετά των αναλογουσών κρατήσεων θα έπληττε το σύνολο των οικονομικών φορέων, όχι μόνο την προσφεύγουσα, ώστε να μην προέκυπτε εκδήλωση ενδιαφέροντος. Ο υπολογισμός εν προκειμένω έγινε σύμφωνα με τις λογιστικής φύσεως υποδείξεις και τις αληθείς ανάγκες απασχόλησης προσωπικού, για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας».*

10. Κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 12 παρ. 3 και 4 πδ 39/2017, εστάλη προς την αναθέτουσα αρχή στις 19/6/2023, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Γραμματείας Κλιμακίου, αίτημα παροχής κρίσιμων στοιχείων με το εξής περιεχόμενο: *«Ενόψει του προβαλλόμενου με την προδικαστική προσφυγή με ΓΑΚ ΕΑΔΗΣΥ 735/2023 λόγου ακύρωσης της Διακήρυξης του ... σας με αριθμό .../2023, με τον οποίο αμφισβητείται η επάρκεια του προϋπολογισμού της σύμβασης για την κάλυψη του εργατικού κόστους εκτέλεσής της, παρακαλούμε να μας αποστείλετε εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την κοινοποίηση του παρόντος τα στοιχεία που λάβατε υπόψη σας για την κατάρτιση του προϋπολογισμού της σύμβασης παροχής υπηρεσιών με αντικείμενο την «...» (CPV: ...) εκτιμώμενης αξίας 593.208,00 ευρώ χωρίς ΦΠΑ (ενδεικτικά: στοιχεία κόστους επιμέρους κονδυλίων εκτέλεσης της σύμβασης, υπολογισμό εκτιμώμενης αξίας βάσει των αναγκών του ... και της εφαρμοστέας νομοθεσίας, κάθε άλλο πρόσφορο στοιχείο κόστους)».*

11. Η αναθέτουσα αρχή απάντησε στις 26/6/2023 με έγγραφό της με αριθμό πρωτ. 11003/26-6-2023 ως εξής: *«Σε απάντηση του εν θέματι ηλεκτρονικού μηνύματός σας με ημερομηνία 19.06.2023 (αρ. πρωτ. ... 10588/20-06-2023, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα: Για την κατάρτιση του προϋπολογισμού της*

σύμβασης παροχής υπηρεσιών με αντικείμενο την '...' (CPV: ...) εκτιμώμενης αξίας 593.208,00 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α. (735.577,92€ συμπ/νου Φ.Π.Α.) χρονικής διάρκειας ενός (1) έτους, για την διάθεση τριάντα τριών (33) ιδιωτών καθαριστών-τριών, ελήφθη υπόψη η δαπάνη της τελευταίας σύμβασης (είναι σε ισχύ) με ιδιωτικό συνεργείο για τη συμπληρωματική, με το επικουρικό προσωπικό και το προσωπικό ΣΟΧ, κάλυψη αναγκών καθαριότητας, ήτοι 1.857,52€ συμπ. ΦΠΑ/άτομο/μήνα, η οποία αναλύεται ως εξής: Μηνιαία δαπάνη κατ' άτομο σύμφωνα με την τελευταία αύξηση του κατώτατου μισθού (ΦΕΚ Β/2003/28.3.2023), ήτοι 780,00€ + 25% εργοδοτική εισφορά μικτών αποδοχών, ήτοι 975,00€ + 25% εργοδοτική εισφορά αποδοχών Κυριακών αργιών, ήτοι 1.218,75€ + 279,25€ διοικητικό κόστος και εργολαβικό κέρδος, ήτοι 1.498,00€ +24% ΦΠΑ = 1.857,52€. Το κόστος αναλωσίμων δεν συμπεριλαμβάνεται καθώς όλα τα υλικά που απαιτούνται για την καθαριότητα διατίθενται από τον φορέα μας».

12. Το άρθρο 45 ν. 4412/2016 προβλέπει ότι «1. Οι αναθέτουσες αρχές καταγράφουν την πρόοδο της διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, είτε πραγματοποιείται με ηλεκτρονικά μέσα είτε όχι. 2. Για την εκπλήρωση της υποχρέωσης της παρ. 1 η αναθέτουσα αρχή τηρεί 'φάκελο δημόσιας σύμβασης'. Ειδικότερα, αν η διαδικασία ανάθεσης γίνεται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, ο 'φάκελος δημόσιας σύμβασης' τηρείται στον ηλεκτρονικό τόπο της διαδικασίας ανάθεσης. 3. Με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής ο φάκελος δημόσιας σύμβασης συμπληρώνεται και επικαιροποιείται σε όλα τα επιμέρους στάδια της διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης, περιλαμβάνει δε κατ' ελάχιστον: α) την τεκμηρίωση της σκοπιμότητας της σύμβασης, β) τον προϋπολογισμό της σύμβασης και την τεκμηρίωσή του».

13. Κατά την έννοια των παραπάνω διατάξεων, σε συνδυασμό με τη διέπουσα τους διαγωνισμούς δημοσίων συμβάσεων σύμφωνα με το άρθρο 18 ν. 4412/2016 αρχή της διαφάνειας, για τη νομιμότητα της διαδικασίας ανάθεσης δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών απαιτείται να προκύπτει με σαφήνεια από τα έγγραφα της σύμβασης το είδος και η ποσότητα των υπηρεσιών, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη της σύμβασης και η τεκμηρίωσή της. Ειδικότερα, πρέπει να προκύπτουν από τα στοιχεία του φακέλου κατά τρόπο ειδικό και ορισμένο τα δεδομένα που τεκμηριώνουν τη δαπάνη της σύμβασης, ώστε να αιτιολογείται επαρκώς η ορισμένη με τη Διακήρυξη εκτιμώμενη αξία της

σύμβασης επί της οποίας καλούνται, σε περίπτωση μειοδοτικού διαγωνισμού, όπως ο προκείμενος, να μειοδοτήσουν οι οικονομικοί φορείς (πρβλ. ΕΛΣυν Τμ. IV 8/2019, Τμ VII 20, 37/2017 κ.α.). Εξάλλου, σε περίπτωση διαγωνισμού ανάθεσης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, όπως ο προκείμενος, η αναθέτουσα αρχή είναι υποχρεωμένη να αιτιολογήσει ειδικά τον τρόπο υπολογισμού του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους που λήφθηκε υπόψη κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού της υπό ανάθεση υπηρεσίας, ώστε, στη συνέχεια, να είναι σε θέση να αξιολογήσει τις οικονομικές προσφορές με βάση τα επί μέρους κοστολογήσιμα στοιχεία τους που επιβάλλεται να παρατίθενται βάσει των διατάξεων του άρθρου 68 ν. 3863/2010 (βλ. ΔΕΦΑΘ 191/2018, σκ. 8, πρβλ. ΣΤΕ 4150/2012) και, αντίστοιχα, η σχετική κρίση της αναθέτουσας αρχής να μπορεί να ελεγχθεί από τα αρμόδια όργανα, μεταξύ των οποίων και η ΕΑΔΗΣΥ.

14. Η Διακήρυξη του προκείμενου διαγωνισμού ορίζει τα εξής: «1.3 *ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ. Αντικείμενο της σύμβασης είναι η παροχή υπηρεσιών ‘...’. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες κατατάσσονται στους ακόλουθους κωδικούς του Κοινού Λεξιλογίου δημοσίων συμβάσεων CPV: Η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ανέρχεται στο ποσό των 735.577,92€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24% (προϋπολογισμός χωρίς ΦΠΑ: 593.208,00€ ΦΠΑ: 142.369,92€). Η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται σε ένα (1) έτος. ... 1.7 *ΑΡΧΕΣ ΕΦΑΡΜΟΖΟΜΕΝΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΝΑΨΗΣ.* Οι οικονομικοί φορείς δεσμεύονται ότι: α) τηρούν και θα εξακολουθήσουν να τηρούν κατά την εκτέλεση της σύμβασης, εφόσον επιλεγούν, τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπιστεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016. Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους. ... 2.3.1 *Κριτήριο ανάθεσης. Κριτήριο ανάθεσης της Σύμβασης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει τιμής. ... 2.4**

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ - ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ. 2.4.1 ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ. Οι προσφορές υποβάλλονται με βάση τις απαιτήσεις που ορίζονται στο Παράρτημα Ι της Διακήρυξης, για το σύνολο της υπό ανάθεση υπηρεσίας. ... 2.4.3.2 Τεχνική Προσφορά. Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο “Απαιτήσεις-Τεχνικές Προδιαγραφές” του Παραρτήματος Ι της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα, όπως αναλυτικά περιγράφονται στην παράγραφο 2.4.2.4. ... 2.4.4 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΦΑΚΕΛΟΥ ‘ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ’/ΤΡΟΠΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ. Η Οικονομική Προσφορά συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης, όπως ορίζεται κατωτέρω: Η τιμή της παρεχόμενης υπηρεσίας δίνεται σε ευρώ (€) ανά μονάδα και σύμφωνα με το υπόδειγμα της οικονομικής προσφοράς (Παράρτημα ΙΙΙ). ... Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παροχή των υπηρεσιών στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Οι προσφερόμενες τιμές είναι σταθερές καθ’ όλη τη διάρκεια της σύμβασης και δεν αναπροσαρμόζονται. Ως απαράδεκτες θα απορρίπτονται προσφορές στις οποίες: ... γ) η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της σύμβασης που καθορίζεται και τεκμηριώνεται από την αναθέτουσα αρχή στο κεφάλαιο Α του Παραρτήματος Ι της παρούσας διακήρυξης. Οι προσφέροντες υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι ...».

15. Από τις παραπάνω διατάξεις της Διακήρυξης προκύπτει ότι απορρίπτεται ως απαράδεκτη προσφορά που υπερβαίνει την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, καθώς επίσης και προσφορά που δεν τηρεί της εφαρμοστέες διατάξεις της εργατικής και της κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας, με αποτέλεσμα το κονδύλιο του εργατικού κόστους να υπολείπεται του ελάχιστου νόμιμου (βλ. ΔΕΦΑΘ 159/2021, ΔΕΦΠειρ 90/2021, σκ. 17, ΕΑΔΗΣΥ 1151/2022 κ.α.). Επομένως, με έννομο συμφέρον προβάλλει τον προπαρατεθέντα μόνο λόγο της προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα, καθώς η μη νόμιμη, κατά τους ισχυρισμούς της, κατάρτιση του προϋπολογισμού της υπό ανάθεση σύμβασης εμποδίζει την υποβολή παραδεκτής προσφοράς στον διαγωνισμό.

16. Ενόψει όσων έγιναν δεκτά στις προηγούμενες σκέψεις και με βάση τα στοιχεία του φακέλου, κατά παράβαση των προαναφερθεισών υποχρεώσεων της αναθέτουσας αρχής, με την προσβαλλόμενη Διακήρυξη δεν τεκμηριώνεται η κάλυψη του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης από τον προϋπολογισμό ύψους 593.208,00 ευρώ, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη ότι: α) στο σώμα της Διακήρυξης δεν περιέχονται στοιχεία τεκμηρίωσης της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, β) με τις απόψεις δεν παρασχέθηκε κανένα σχετικό στοιχείο, γ) η αναθέτουσα αρχή στο έγγραφό της με ημερομηνία 26/6/2022 αναφέρει ότι έλαβε υπόψη της τη δαπάνη της πιο πρόσφατης σύμβασης καθαριότητας που βρίσκεται σε ισχύ, χωρίς καμία αναφορά στα στοιχεία της σύμβασης αυτής (ενδεικτικά: εκτιμώμενη αξία, χρόνος ανάθεσης, ταυτότητα αντικειμένου και προδιαγραφών κ.α.) και χωρίς να προσκομίζεται οποιοδήποτε σχετικό στοιχείο, δ) σε κάθε περίπτωση, η αναφορά στην προηγούμενη σύμβαση δεν αιτιολογεί νόμιμα και με επάρκεια την κατάρτιση του προϋπολογισμού της επίμαχης, λαμβανομένων υπόψη των νομοθετικών μεταβολών που μεσολάβησαν ως προς τον κατώτατο μισθό και τις ασφαλιστικές εισφορές, με πιο πρόσφατη αυτή που επήλθε με την απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων με αριθμό 31986/24-3-2023 (ΦΕΚ Β' 2003/28-3-2023) ε) στο ίδιο έγγραφο η αναθέτουσα αρχή αναφέρεται μεν στις νόμιμες ελάχιστες αποδοχές κατ' άτομο, σύμφωνα με τον ισχύοντα κατώτατο μισθό, χωρίς, όμως, αναγωγή τους στο απαιτούμενο ποσό για την εκτέλεση των εργασιών της υπό ανάθεση σύμβασης λαμβάνοντας υπόψη τη διάρκειά της και τις επιμέρους απαιτήσεις της, με αποτέλεσμα να μην εξειδικεύεται το

μισθολογικό κόστος σε σχέση με τις ανάγκες της αναθέτουσας αρχής, στ) το ποσοστό ασφαλιστικών εισφορών εργοδότη ύψους 25% δεν προκύπτει από κάποια διάταξη ούτε η αναθέτουσα αρχή επικαλείται σχετικές διατάξεις και, τέλος, ζ) η προσφεύγουσα έχει συμπεριλάβει στην προσφυγή αναλυτικούς υπολογισμούς του απαιτούμενου εργατικού κόστους για την εκτέλεση της σύμβασης, τους οποίους δεν αντικρούει η αναθέτουσα αρχή. Επομένως, όπως βάσιμα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η μη νόμιμη, ελλείψει της απαιτούμενης ειδικής αιτιολογίας ως προς την κάλυψη του ελάχιστου νόμιμου εργατικού κόστους, κατάρτιση του προϋπολογισμού της υπό ανάθεση σύμβασης εμποδίζει την υποβολή παραδεκτής και σε συμμόρφωση με τις εφαρμοστέες διατάξεις της εργατικής και κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας προσφοράς, και, ως εκ τούτου, ο μόνος λόγος της προδικαστικής προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός (πρβλ. ΕΑΔΗΣΥ 1000/2023, 1025/2019).

17. Ενόψει των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, σε περίπτωση, όπως η παρούσα, ακύρωσης ενός ή περισσότερων όρων της Διακήρυξης που ρυθμίζουν τις προϋποθέσεις παραδεκτού των προσφορών ή τα κριτήρια υπολογισμού της πλέον συμφέρουσας προσφοράς, πρέπει να ακυρωθεί η διακήρυξη στο σύνολό της (πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 1035/2010, 1089/2009 κ.α.), είναι δε απορριπτέα τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα από την αναθέτουσα αρχή.

18. Κατόπιν των παραπάνω, η κρινόμενη προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή και να οριστεί η επιστροφή του καταβληθέντος παραβόλου στην προσφεύγουσα.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή.

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη Διακήρυξη, κατά το σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή του καταβληθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 27 Ιουνίου 2023 και εκδόθηκε στις 17 Ιουλίου 2023, στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ-ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ